

אורות השבת

גליון מס'
821בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"אחראי מערכת
הרב אברהם טריקיפרשת השבוע
שלח לךעורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

פתיל תכלת

וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
אֶת כָּל מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם... (במדבר טו, לט)וזכרתם את כל מצות ה': שמנין גימטריא של ציצית
שש מאות ושמונה חוטין וחמשה קשרים, הרי תרי"ג. (ט"ז)

וכה הם דברי ספר החינוך אודות מצות ציצית: 'אדם בעל חומר ונמשך אחר טבעו, אם לא שהנפש שחננו האל תמנענו לפי כוחה מן החסא, והנפש צריכה שומרים – לשומרה מן החסא, וציוה הקב"ה להעמיד שומרים גבורים סביב לה – והם לימוד התורה, ציצית, מזוזה ותפילין'. הרי לפנינו מפורש, כי ללא שמירת הנפש המיוחדת שחנן האל את האדם, אי אפשר היה לו לעמוד בפני החסא אשר על פי דרכי הטבע האנושי יש בכוחו לגבור על האדם.

ובזה יובן, מדוע המצוות הראשונות בהם מתחיל הנער ביום היכנסו בעול המצוות הם מצות ציצית והנחת תפילין, והרי יש תרי"ג מצוות אשר בהם מתחייב הבר-מצוה וא"כ מדוע נבחרו דוקא אלו על פני כולן. אולם עפ"י דברי בעל החינוך הנזכרים, שפיר נבחרו מצוות אלו, מפני שיש בהם כוח של שמירה ותבלין לגבור על היצר הרע.

אלא שעדיין צריך ביאור, מדוע דוקא מצוות אלו יש בהם כוח של שמירה יותר משאר מצוות. והנראה לבאר בזה הוא בהקדם דברי הרמב"ן אודות מצוות אלו, וז"ל עה"פ 'והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפיך כי ביד חזקה הוצאך ה' ממצרים' (שמות יג, ט): 'פי' שתכתוב על ירך ועל בין עיניך יציאת מצרים ותזכור אותה תמיד למען שתהיה תורת ה' בפיך לשמור מצוותיו ותורותיו, כי הוא אדוק הפודך מבית עבדים', עכ"ל. ובזה גילה הרמב"ן מהו סוד כוח השמירה שיש בתפילין, והיינו שעל ידי הנחתן בא לידי 'זכירה' כי הקב"ה הוא אדוננו הפודנו מבית עבדים – וזה יביאו לידי 'שמירה' בכל מצוותיו ותורותיו. וכיצא בזה יש לומר על מצוות ציצית אשר נאמר בה לשון זכירה – 'למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי' (במדבר טו, מ), והיינו על ידי 'זכירה' שהוא מביט בפתיל התכלת החזמה לרקיע – בא לידי 'ועשיתם אותם', כמתבאר מדברי הרמב"ן הנז"ל. וכן צ"ל לגבי מצות מזוזה, אשר הסמיכה הכתוב למצות תפילין 'וקשרתם לאות על ירך והיו לסוטפות בין עיניך וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך' (דברים י, ח-ט), וש"מ דסעם אחד לתרויהו, וכדפי'. ופשוט שכן הוא לגבי לימוד התורה שהיא החומה השומרת על האדם מפני החסא והיא התבלין העיקרי אשר על ידו יש בכוח האדם לגבור על יצרו הרע, כדברי הש"ס (קידושין ל, ב) 'בראתי לו יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין', וזו"ק.

ואכן גמ' ערוכה היא (מנחות מג, ב) עה"פ 'וראיתם אותו וזכרתם ועשיתם' (במדבר טו, לט): 'ראיה מביאה לידי זכירה, חכירה מביאה לידי עשיה'. ועיין בספר עולת תמיד (אות יא) אשר דייק מכאן: 'מדקאמר שמביאה, משמע שמעצמו יבא לידי זכירה', עי"ש. ומעתה יובן עומק דברי החינוך הנז"ל אשר קבע את ארבעת המצוות הללו: תלמוד תורה, ציצית, מזוזה ותפילין – כמצוות אשר נועדו לשמור על נפש האדם מן החסא, ובלעדי שמירה זו אי אפשר לו להתגבר על יצרו, וזו"ק הישב.

ולחידוד הדברים יש לומר, שעל ידי 'הזכירה' כי הקב"ה הוציאנו ממצרים ביד חזקה ובזרוע נסויה באותות ומופתים עד אין חקר, אזי מתחזק ברוחו באמונת ה' ומתמלא ליבו באהבת ה' – לשמור מצוותיו ותורותיו כדברי הכתוב 'למען תהיה תורת ה' בפיך'. שכן טבע הוא באדם לכשיכיר במעלת אדונו, הרי שהוא חושק ומתאוה להיות מן העובדים לפניו, להתהלל בתהילתו ולהשתבח בגדולתו וכו' עד שיגיע לידי קרבתו יתברך שמו (לשון הרמח"ל בדרך ה' ח"א פ"ה), עי"ש. ולזה כיוון חזד המלך ע"ה באומרו 'ישמח ישראל בעושייו – בני ציון יגילו במלכם'.

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

חמרגלים וחיכל התמורות

איך יתכן שהמרגלים שנבחרו עפ"י ה' שנאמר 'שלח לך אנשים' צדיקים, הידרדו למצב של כפירה נוראה שאמרו 'כי חזק הוא ממנו' שהעם בארץ חזק מהקב"ה, מבאר ה'בן לאשרי' עפ"י ליקוטי מוהר"ן יש מקום בשמים הנקרא "היכל התמורות" ושם סכנה גדולה אפילו לצדיקים מכוחות הטומאה האורבים להם שם להפילם, להטעותם בשיקול הדעת ברעיון יותר טוב לעשות את ציווי ה' אך באופן אחר, ואין עצה ואין תבונה להינצל אלא להידבק בהקב"ה באמונה פשוטה ותמימה, והנה כל עניין המרגלים נולד מחוסר אמונה של עם ישראל שלא האמינו להקב"ה שהארץ טובה, ומכיוון שכוח המשלח בשליח א"כ השפיע לרעה החוסר אמונה של המשלח – בני ישראל על השליח – המרגלים שנפלו בכפירה.

בברכת לבת אלון ואבנך

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

וק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מזרחי לבאר-שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת
עלות השחר	4:09	4:09	4:09	4:09	4:10	4:10	4:11
זמן סלידת תפילין	4:17	4:17	4:17	4:18	4:18	4:19	4:19
זריחה - הנץ החמה	5:43	5:43	5:43	5:43	5:43	5:43	5:45
מז"ק שילדת מ"א	8:26	8:26	8:26	8:26	8:27	8:27	8:27
מז"ק שילדת מ"א	9:08	9:09	9:09	9:09	9:10	9:10	9:10
הצאת יום ולילה	12:43	12:43	12:43	12:43	12:44	12:44	12:44
מנחה גדולה	13:19	13:19	13:19	13:19	13:20	13:20	13:20
פלג המצח	18:39	18:39	18:39	18:39	18:39	18:39	18:39
שקיעה	19:51	19:51	19:51	19:51	19:51	19:51	19:51
צאת הכוכבים	20:08	20:08	20:08	20:08	20:08	20:08	20:08

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	שלח לך
הפטרה:	וישלח יהושע
כניסת השבת:	19:30
יציאת השבת:	20:22
רבינו תם:	21:17

אורות הפרשה

הארץ מדין ירושה או מתנה

שלח לך אנשים, צריך להבין לכאורה יש כאן סתירה מיניה וביה, מצד אחד מרגלים שולחים כדי להתכונן למלחמה לידע מהי הדרך ומהיכן נח לכבוש את הארץ יותר בקלות, ומצד שני נאמר בהמשך הפסוק **את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל** שהארץ ניתנת **במתנה** לבני ישראל, והרי מתנה על הנותן מוטל להעמידה בפני המקבל בשופי ובקלות בלי מלחמה ולמה היה צריך לשלוח מרגלים. מבאר ה"בן לאשרי" עפ"י מש"כ הפרשת דרכים שמשה רבינו ע"ה סירב בסנה, מפני שסבר שלאבות לפני מתן תורה היה מעמדם "דין ישראל", ומה שאמר ה' לאברהם אבינו ע"ה 'קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה', כדי שיעשה קניין גמור בארץ בהליכה זו, ועל ידי זה תעבור לבניו אחריו מדין ירושה כדן ישראל המוריש לבניו, אולם משה חשש שהנה מצינו בירושת הארץ שאפשרי שהיא תילקח בגזילה ונצטרך להילחם עליה כדי להחזירה, כמו אצל בני עשו שנאמר **כי ירושה** לעשו נתתי את הר שעיר, ואחר כך כתיב **ובשעיר** ישבו החורים לפניו ובני עשו **ירשום וישמידום**, הרי שבני עשו הוצרכו לצאת למלחמה כדי להשיב את ארצם שלהם **שעיר** אף על פי שכבר נתנה להם לפני כן בירושה, ועל כן סירב משה בסנה כי לא היה מעוניין במלחמה, וזהו גם הביאור בפרשתנו כאשר נאמר למשה **שלח לך מרגלים** הבין משה שהארץ ניתנה בירושה ולא במתנה, כי אם לא כן למה יש צורך במרגלים וממילא במלחמה להחזיר את הארץ מז' האומות, אבל באמת הקב"ה אמר למשה **שלח לך** - "לדעתך", כדאיתא במסכת סוטה אני איני מצווה אותך אלא אם תרצה תשלח אתה לדעתך, כלומר לפי **לדעתך** שהנך סבור בטעות שהארץ ניתנה בירושה יש צורך במרגלים ובמלחמה, אך לפי האמת אני הקב"ה נותן את הארץ **במתנה** וממילא לא צריך כלל מרגלים, מפני שהמעמד של האבות לפני מתן תורה היה "כדן בן נח" עד שתינתן התורה לישראל, ורק לאחר מתן תורה התחיל מעמד החדש של "דין ישראל", וממילא אברהם אבינו בהתהלכו בארץ לאורכה ולרחבה לא עשה קניין בארץ והיא לא עברה בירושה אלא היא מתנה גמורה, ועלי הקב"ה נותן המתנה מוטל להכניס אתכם לארץ ללא מלחמה אלא בקלות ובשופי.

זכות אבות תגן עלינו

בשליחת המרגלים משה רבינו ע"ה עורר את זכות האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב כדי שתגן עליהם להצלחת שליחותם, מבאר ה'ברכה משולשת' **שלח לך אנשים** ראשי תיבות **"אשל"**, הכוונה לזכותו של אברהם אבינו ע"ה מידת החסד ואהבה שנאמר **ויטע אשל** בבאר שבע, וכן נאמר **זרע אברהם אהבי**, וכאשר יצאו לשליחות נאמר **וישלח אתם** משה לתור את ארץ כנען, **"אתם"** צירוף אותיות **"אמת"** הכוונה לזכותו של **יעקב אבינו** ע"ה שנקרא **"אמת"** שנאמר **ותתן אמת ליעקב**, וכן גם זכותו של **יצחק אבינו** ע"ה שנאמר **וישלח אתם** משה שנאמר אצל יצחק אבינו **כי אתה אבינו**, כדאיתא במסכת שבת נאמר **כי אתה אבינו** כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירו אתה ה' אבינו גואלנו מעולם שמך, לעתיד לבא יאמר לו הקב"ה לאברהם בניך חטאו לי, יאמר לו אברהם רבש"ע ימחו על קדושת שמך, יאמר הקב"ה ליעקב שהיה לו צער גידול בנים ואולי יבקש עליהם רחמים בניך חטאו, יאמר לו יעקב רבש"ע ימחו על קדושת שמך, יאמר הקב"ה ליצחק בניך חטאו לי, יאמר לו יצחק רבש"ע למה בשעה שהקדימו נעשה לנשמע קראת להם בני בכורי ועכשיו אתה אומר בני ולא בניך, ועוד אם נעשה חשבון כמה זמן יש לאדם לחטוא במשך שבעים שנות חייו, תוריד עד גיל עשרים שאתה לא מעניש עליהם נשאר חמישים שנה, תוריד מחמישים שנה חצי עשרים וחמש שנה שהם הלילות שאדם יושן ולא חוטא נשאר עשרים וחמש שנה, תוריד מהם שתיים עשרה וחצי שמתפלל ואוכל ועסוק בצרכיו נשאר שתיים עשרה וחצי, אם אתה מוותר ומוחל על החטאים של השנים האלו וסובל את כולם מוטב ואם לאו חצי פלגא עלי וחצי פלגא עליך, ואם אינך רוצה כל השנים כולם עלי שהרי אני הקרובתי את נפשי לפניך, יפתחו ויאמרו עם ישראל ליצחק אבינו **כי אתה אבינו** יאמר להם יצחק עד שאתם מקלסין לי קלסו להקב"ה, מיד ינשאו ישראל עיניהם למרחם ויאמרו **אתה ה' אבינו** גואלנו מעולם שמך, והנה **"וישלח"** בלי אותיות **"וי"** שהם אותיות שימושיות בגימטריה **"אש ל"ז"** זכותו **יצחק אבינו** שנעקד על אש המזבח והיה בן ל"ז שנים.

אורות הכשרות

(תהלים קמט, ב). וזה שאנו מתפללים בכל יום לעת ערב 'ראו בנינו את גבורתו שבחו והודו לשמו' - אזי מגיעים לדרגה של 'ומלכותו ברצון קבלו עליהם', והבן.

ובשכר זאת, אמרתי לבאר בסוב טעם דברי הגמ' (מנחות מג, ב): 'תנו רבנן, חביבין ישראל שסיבבן הקב"ה במצוות - תפילין בראשיתן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהן ומזוזה לפתחיהן, ועליהן אמר דוד 'שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך' (תהלים קיט, קסד). ובשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו ערום, אמר: אי לי שאעמוד בלי מצוות, וכיון שזכר במילה שבבשרו נתישבה דעתו, ולאחר שיצא אמר עליה שירה שנאמר למנצח על השמינית מזמור לדוד - על המילה שניתנה בשמיני'. וכבר עמדו המפרשים לבאר מאמר זה, שכן לפי פשוטו קשה להולמו מתחילתו ועד סופו. ראשית, הרי תפילין של יד ותפילין של ראש וציצית ומזוזה ארבע מצוות הנה, וא"כ היאך מאגן דוד 'שבע מצוות'. ועוד יש להבין, מה חביבות יתירה יש במצוות אלו עד שחיבבן הקב"ה חזקא במצוות הללו. ועל כולו צריך ביאור, מה הקשר שיש בין מצוות מילה - למצוות הללו, עד שנתישבה בה דעתו של דוד המלך ע"ה אחר שראה שהוא ערום מן המצוות הללו.

ברם על פי המבואר, יובן מאמר זה על נכון. שכן עיניך הרואות מדברי הש"ס ורבנותינו הראשונים, שיש במצוות אלו כוח מיוחד של שמירה והתגברות על היצר, ולא עוד אלא שהם המפתח לחיזוק לב האדם בשמירת שאר כל המצוות עד כדי הדביקות בו יתברך ובתורתו. ועל כן כשראה דוד המלך ע"ה שהוא ערום מהם, הבין שהוא ערום מכל המצוות התלויות בהן כדפי'. ורק אחרי שנזכר בחתימת אות ברית קדש, אשר גם בה כרת ה' את בריתו עמנו וציונו להיות חתומים בה בכל עת למען מזכור את בריתו, נתישבה דעתו וכשיצא אמר עליה שירה. ובזה סרה מכל וכל גם תלונתו הראשונה, שכן אמנם אין בהם אלא ארבע מצוות, מכל מקום כיון שהם המפתח לקיום שאר כל המצוות, שפיר התהלל בהם דוד על כל 'משפטי צדקך'. ומ"ש 'שבע' הוא לאו דוקא, כמבואר להדיא במאירי על תהלים (קס אות קסד) בשם הר"ד ק - שרצה לומר הרבה פעמים הללתיך ואין ענין השבע בדיוק, עי"ש.

ואם יש את נפשך לדעת עוד, עד כמה היתה מצוות ציצית יקרה בעיני דוד המלך ע"ה, צא ולמד לדברי המדרש המופלאים (ילקוט שמעוני קלג) עה"פ (שמאל א - כה, ה-ו) 'ויקם דוד ויכרת את כנף מעיל שאול בלס ויהי אחרי כן ויך לב דוד אותו על אשר כרת את כנף אשר לשאול'. ויש להתבונן נוראות, הרי דוד נרדף על ידי שאול אשר ביקש להורגו. והנה כשזימן הקב"ה את שאול לפתח המערה שבה הסתתר דוד, לא זו בלבד שלא קם דוד להורגו - כדן הבא להורגך השקם להורגו, אלא רק כרת את כנף מעילו כדי להוכיח לו שאינו מבקש את רעתו כדברי המסיתים עליו. ועם כל זה, הצטער דוד על מעשה זה. ויש לתמוה, וכי גם מעשה פעוט מעין זה, לא היה דוד רשאי לעשות למען הצלת נפשו, עד כדי - 'ויך לב דוד אותו'... אתמהא! ברם כבר האיר המדרש תעלומה זו, בזה הלשון: 'רבי נחמיה אומר, שביטלו ממצוות ציצית שעה אחת'. ולאור המבואר באורך מאמר זה, עד כמה חביבה היא מצוות ציצית ועד כמה היתה יקרה בעיני דוד המלך ע"ה, אפשר שיש לנו נדבך נוסף בהבנת משמעות דברי המדרש הללו!

בברכת ליל וזמור

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
מחלקת הכשרות

הוסרה ההשגחה

"מקס שווארמה" - מרכז ביג, ב"ש.

ומהיום אין לנו שום פיקוח ואחריות
על המוצרים הנומכרים בעסק הנ"ל

דבר רבני הקהילות

הרה"ג אליהו חורי שליט"א
רב ק"ק "תורה וחיים" בשכונת ב', באר-שבע

במעלת וחשיבות מצוות הציצית

רקע: פרשת ציצית כתובה בסוף פרשתנו. והיא באה לאחר פרשת המקושש. שלפניו מופיעה פרשת המרגלים. ועוד אחורה מעשה מרים הנביאה. ולפני כן תאווה לבשר, בקברות התאווה. המתאוננים, והאש. הברירה מהר ה' ... דהיינו לאחר סדרה של קשיים ונסיונות "וינסו אותי זה עשר פעמים" (במדבר יד כג) **ובנוסף:** הפליגו חז"ל בשבח הציצית מאוד **כמובא בגמרא** (מנחות מג, ב): "רבי שמעון בר יוחאי אומר: כל הזריז במצוה זו - זוכה ומקבל פני שכינה, כתיב הכא: 'וראיתם אותו', וכתיב התם: 'את ה' אלהיך תירא ואותו תעבוד'. תניא אידך: 'וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' - שקולה מצוה זו כנגד כל המצוות כולן'". ועוד מצינו (שבת כג, ב) גודל מתן שכרה בזה ובבא: אמר רב הונא: הזהיר בציצית - זוכה לסליה נאה. ועד שינוי (שם לב, ב): אמר ריש לקיש: כל הזהיר בציצית זוכה ומשמשין לו שני אלפים ושמונה מאות עבדים. **נשאל:** האם מיקום פרשת ציצית, מסביר משהוא על מהות הציצית? ומדוע נאמרו עליה דברים נעלים ועצומים? **נעיין:** בילקוט שמעוני על הפרשה סימן תשן "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית" זה שאמר הכתוב: **אור זרוע** לצדיק ולישרי לב שמחה, ואומר: ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר - **זרע** להם הקב"ה את התורה ואת המצוות לישראל להנחילם חיי העולם הבא, ולא הניח דבר בעולם שלא נתן בו מצווה לישראל. **יצא לחרוש** "לא תחרוש בשור ובחמור" **לזרוע** "לא תזרע כרמך כלאים" | **לקצור** "כי תקצור קצירך בשדך" **לדוש** "לא תחסום שור בדישו" | **לאפות** "ראשית עריסותיכם חלה תרימו" | **שחט** "ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקיבה" **קן צפור** "שלוח הקן" | **חיה ועוף** "ושפך את דמו וכסהו בעפר" **נטע** "וערלתם ערלתו" | **קבר את המת** "לא תתגודדו" **מגלח שער** "לא תקיפו פאת ראשכם" | **בנה בית** "ועשית מעקה" **במחזה** "וכתבתם על מחזות" | **נתכסה בטלית** "ועשו להם ציצית" (עכ"ל) הנה למדנו באופן כללי יסוד עצום 'על כל דבר פסע' נתן ה' לנו אוצרות גנוזים לזכות אותנו. ומי רואה ושומע, ואינו דולה ועומס? **נבין:** לענין הציצית למדנו תשובה לשאלתנו **מטרה ראשונה:** על כל צעד ושעל, הניח ה' יתברך זרעים של מצוה. שנקצור אותם. ועל ידיהם נזכה לחיי העולם הבא. וגם ציצית היא אחד מן 'האורות הזרועים' ולא לחינם היא בסוף הרשימה 'כי מעלין בקודש' והיא הצמודה ביותר לגוף האדם. ומקדשתו ומרוממתו. **נעיין עוד תנא דבי אליהו:** "וימצאו איש מקושש עצים" אמר לו הקב"ה למשה: חלל זה את השבת, אמר לפניו: רבש"ע, אתה יודע בכל יום תפילין בראשו, תפילין בזרועו, ורואה אותן וחוזר בו, עכשיו שאין עליו תפילין חלל זה את השבת. אמר לו הקב"ה למשה: צא וברור להם דבר שינהגו בו בשבת ובימים טובים, שנאמר: ועשו להם ציצית לדורותם - אין לדורותם אלא "לדור-תם", ואין "תם" אלא יעקב, שנאמר: ויעקב איש תם, תם - מגזל, תם - מגלוי עריות, תם - משפיכות דמים. (שם בילקוט שמעוני) מתוך הדו שיח שבין ה' יתברך למשה. אנו מבינים את חשיבות הציצית וסיבת מיקומה לאחר הנסיונות של בני ישראל לה' יתברך. **מטרה שנייה:** הציצית היא תמרוז אזהרה עבורנו "וראיתם אותו- וזכרתם את כל מצוות ה'". זהו דגל בראש תורן המצוות. לראות ולזכור! ובלעדיה עלול לשכוח האדם את מורא ה' ועול מצותיו. ח"ו ולכן היא "מעט" המחזיק את המרובה. זה מעט מזעיר במעלת והבנת מצוות הציצית. **מסקנה מעשית:** ואף שעל פי הדין, רק מי שהולך עם בגד בעל ארבע כנפות, צריך לשים ציצית בבגד, ואין חיוב לאדם להביא עצמו לידי כך. מכל מקום כבר אמרו חז"ל (מנחות מא, א) שבעידנא דריתחא (זמן כעס) מענישין גם על אי קיום מצוה עשה. וראוי להשגיח שלא להסירה ממנו כלל אפילו ביום חם, או שעובד בעבודה קשה, או שהולך לנוח ביום. וכן נפסק בשולחן ערוך (או"ח כד, א): וטוב ונכון להיות כל אדם זהיר ללבוש טלית קטן כל היום.

יהודי, ציצית כבר שמת???

בברכת ליל חור
הרב אליהו חורי

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו
של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול
רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות בשר וחלב

ש. - האם איסור בשר וחלב נוהג גם לנבי בשר חיה ועוף.
ת. - בשר חיה ועוף אינו בכלל איסור שאסרה תורה נבי בשר וחלב, אולם חכמים אסרוהו - כדון בשר בהמה. וכן נזרז שלא להעלות בשר חיה ועוף על שולחן אחד עם הנבינה, שמא יאכלם יחדיו.

ש. - האם אסרו גם 'בישול', בשם שאסרו על האכילה.
ת. - לא אסרו חכמים בשר חיה ועוף עם החלב אלא באכילה, אבל בבישול והנאה לא נזרז. כן הוא עיקר להלכה, אע"פ שיש כמה מרבתינו האחרונים אשר החמירו בו גם בבישול והנאה.

ש. - במקום ספק תעריבות בשר חיה ועוף עם חלב, האם יש לנו להקל או להחמיר.

ת. - הואיל ואין איסורם אלא מדרבנן, אזלינן בתר ספיקם לקולא, וכן במקום פלוגתא נקטינן כדבריו המיקל, כדון ספיקא דרבנן.

ש. - טיפת חלב שנפלה בקדרה של בשר חיה ועוף, האם מותר להרבות עליה כדי לבטלה בשישים.

ת. - טיפת חלב שנפלה בקדרה של בשר חיה ועוף (או להיפך), מותר להרבות עליהם כדי לבטלם בשישים - כדון כל איסורין של דבריהם אשר לדעת הרמב"ם והשו"ע מרובה עליהם ומבטלם לכתחילה. אך לדעת הרמ"א, אסור להרבות עליהם לכתחילה כדי לבטלם.

ש. - בשר שבין השינים אחר שש שעות, האם צריך לעיכובא להסירו כדי לאכול נבינה.

ת. - בשר הנסרך בין השינים אחר שש שעות, צריך לעיכובא להסירו כדי לאכול מאכלי חלב. ומיהו א"צ להמתין שוב שש שעות, אלא מיד כשמסירו מותר במאכלי חלב.

ש. - הלועס בשר לתינוק, האם צריך להמתין שש שעות כדי לאכול נבינה.

ת. - הלועס בשר לתינוק, אע"פ שפלט מיד מה שלעס, צריך להמתין שש שעות כדי לאכול מאכלי חלב. ומיהו אם רק טעם ולא לעס ופלט מיד, נראה שא"צ להמתין כלל ודי בשטיפת הפה.

ש. - הרוצה לאכול בשר אחרי נבינה קשה המושכת טעם, האם צריך להמתין שש שעות.

ת. - אמנם א"צ להמתין אחר אכילת נבינה כלום כדי לאכול בשר, מכל מקום אם היתה נבינה קשה וישנה המושכת טעם, דעת הרמ"א שצריך להמתין אחריה שש שעות כמו הבשר. וכתבו הפוסקים, שאין נבינה קשה וישנה פחות משישה חודשים (כלומר שתהליך הניבון שלה נמשך ששה חודשים).

ש. - האם שומן בשר ותבשיל בשר, גדון כבשר עצמו לענין המתנה שש שעות.

ת. - שומן בשר או תבשיל בשר, דינו כבשר וצריך להמתין אחריו שש שעות. ואמנם לא משמע כן מדברי השו"ע, מכל מקום זה דעת גדולי האחרונים וכן הוא מנהג העולם.

צמוד לתפילין

הימים ימי ערב מלחמת העולם השנייה. יעקב קליינמן מהעיר מונקאטש גויס לצבא הצ'כי, שנערך אל מול איומי גרמניה הנאצית לתקוף את צ'כוסלובקיה. דאגה מילאה את לב ההורים, צבי-הרמן ורחל, לשלומם של בנם ההולך אל הלא-נודע.

האב השתוקק לקבל ברכה בעבור בנו מהרבי ממונקאטש. קודם הגיוס לקח האב את בנו אל הרבי. הצדיק בירך את יעקב ואמר לו: "דבר אחד אני רוצה לבקש ממך – שהתפילין יהיו צמודות אליך בכל מקום. שמור עליהן מכל משמר והשתדל להניח אותן בכל יום". יעקב הבטיח לצדיק לעשות כדבריו, ויצא ממנו בחרדת-קודש.

מלחמת-העולם פרצה. צ'כוסלובקיה נכבשה בקלות בידי הגרמנים, והחיילים הצ'כים שועבדו לצבא הגרמני והועסקו בעבודות כפייה. יעקב נשלח 'לנקות' את הדרכים ממוקשים בעבור הגרמנים. זו הייתה כמעט משימת התאבדות. אלפי צ'כים מצאו את מותם מהמוקשים שהתפוצצו תחתיהם. אחרים מתו מקור, שכן מלבד בלויי סחבות לא היו להם בגדים או נעליים ראויים לחורף הקר.

לילה מושלג אחד עבר חייל גרמני ליד יעקב, והבחין בשקית התפילין שהייתה לצידו. "מה זה?", דרש החייל לדעת בקול תקיף. יעקב ידע שאם התשובה לא תשביע את רצונו של החייל יאבד את חייו. "אני זקוק לשרוכים", ענה. הבעת בוז עלתה על פני החייל, הוא תפס את שקית התפילין והשליך אותה הרחק לתוך השלג.

יעקב הודה לה' על שנשאר חי, אבל עכשיו היו כל חושיו דרוכים שלא לאבד את המקום שאליו הושלכו התפילין. שעות נעץ את עיניו בדיוק בנקודה שבה נפלה השקית, אף-על-פי שהשלג כיסה אותה והיא לא נראתה. הוא המתין עד שכל החיילים יירדמו, ואז זחל בזהירות אל המקום והחל לחפור בשלג. דמעות עמדו בעיניו כאשר מצא את התפילין ואימץ אותן בחום אל ליבו.

יעקב שרד מן המלחמה. הוא סבל מקור ומרעב וניצל מסכנות רבות. על דבר אחד הקפיד: לשמור את התפילין מכל משמר, כפי שהבטיח לצדיק.

סוף-סוף הובסו הגרמנים. יעקב וחבריו נלקחו בשבי בידי הרוסים. הללו ריכזו את השבויים במחנות ריכוז, אך את היהודים הפרידו והעבירו למחנה ריכוז מיוחד ליהודים. עד מהרה התבררה כוונתו השטנית של סטאלין. השבויים האלה קיבלו מנות מזון זעומות, ותרופות כמעט לא היו בנמצא. מחלות התפשטו במהירות במחנה והפילו חללים רבים.

גם יעקב חלה וכבר הכין את עצמו

אורות עונג שבת

המרגלים, ועבודת הבירורין

"שלח לך אנשים" סופי תיבות "חכם", כמבואר בזהר שהכוח לעבודת בירורין בא מעולם החכמה, והשליחות של המרגלים הייתה עבודת הבירורין, ולא כל אחד זוכה שהרי עבודת הבירורין מסוכנת מאד בפרט שאתה בא למקומם שאז הקליפות עדים ביותר ואין מניחין לברר הניצוצות הקדושות שמזה כל חיות, והם נלחמים בכל כוחם כמו מי שעומדים עליו להורגו, והנה יש כאן אותיות סופיות "ך" ו"ם" שבא"ב דא"ק בכ"ר הם גימטריה "ה' מאות ושש מאות", וסך הכל "אלף ומאה", והאות "ח" נוטריקון "חד", נמצא סך הכל "אלף ומאה ואחד", שהם "יחידות מאות אלפים", וחסר "עשירות" שהיא כנגד אות "י" שהיא האות שהייתה חסרה משמו של יהושע שהיה נקרא כאן הושע.

המרגלים, והמלאכים שגילו למלך יריחו

צריך להבין מדוע המרגלים ששלח יהושע (בהפטרה) היו רק שנים והם נזהרו ובאו בסתר בלילה, ואף על פי כן נודע הדבר למלך יריחו, ולעומת זה בפרשתנו היו י"ב מרגלים סובבים ארבעים יום בארץ ישראל ולא הרגיש בהם אפילו מלך אחד, מבאר הצדיק מרעננה זיע"א ש"ב המרגלים של משה נשתתף עמם היצר הרע, מפני שהם לא שמעו למשה שאמר להם "ויאמר אליהם עלו זה בנגב ועליתם את ההר" כלומר שתתעלו בעבודת ה' ותתגברו על היצר הרע שנקרא בשם "הר", כדאיתא במסכת סוכה יצר הרע נדמה להם לצדיקים כהר. ובה תנצחוהו שגם הוא היצר הרע בעצמו יתהפך לטוב ותעלו אותו לקדושה, וכשתכניעו את עמלק היושב בנגב שנאמר 'עמלק יושב בארץ הנגב', שהוא ראש של הטומאה שנאמר 'ראשית גויים עמלק' ממילא יפלו כל שאר שבע האומות האחרות שבארץ. ומכיון שלא שמעו להזהרת משה רבינו ע"ה ידע היצר הרע שהם נכשלים בשליחותם להוציא דיבת הארץ, על כן השטן המשיך להפילם ולא הודיע למעלה בשמים לשרים המלאכים הממונים על מלכי הארץ כדי שיחזרו ויוציאו את דיבת הארץ, משא"כ אצל יהושע מכיון ששני המרגלים היו צדיקים ונלחמו ביצר הרע וניצחוהו וראה ששליחותם תצליח, מיד הלך השטן לנקום בהם והודיע למלאך השר בשמים של מלך יריחו, והמלאך הלך והודיע למלך יריחו כאן למטה להישמר מפניהם.

בית הכנסת
שירת הרמבם
כיכר הרמבם ב"ש

מפילת התורה בעיר האמונה
ע"י רשות מוסדות יו"ל ירושה
אשריות על תמיכת וחסות
פיר תפארת רב יצחק דרעי שלישי

בשורה משמחת לאורייתא

בשמחה רבה הרינו מודיעים
כי עלה בידנו להרחיב את מעגל הלומדים
וניתן לקבל גמול כספי+נסיעות
בכולל בקר "שירת הרמבם"

בכיכר הרמבם באר שבע
בימים א-ה מהשעה 10:00 - 13:15 ומיד תפילת מנחה
לפרטים נוספים: ר' סעדיה הי"ו 054-9788577
ברוכים הבאים לכבודה של תורה

למות. לא היה לו שום סיכוי לשרוד בלי תרופות ובלי צוות מקצועי שיטפל בו. הוא החל לשנן את מילות 'שמע ישראל' ו'יהודי', שאותן יאמר בטרם ייפרד מן העולם.

ביום אחד התייצב פתאום קצין רוסי ליד מיטתו. "מה שמך?", שאל את יעקב. יעקב ענה: "אני יהודי". אמר לו הקצין: "גם אני יהודי, ואני רופא. באתי לקחת אותך מכאן. אתה תצא מכאן ותהיה בריא".

למרות מחלתו הקשה הייתה תשומת-ליבו של יעקב נתונה לדבר אחד: "אני רוצה לקחת איתי את התפילין", ביקש. הקצין נענה.

יעקב הועבר למרכז רפואי. שם שכב כמה ימים וקיבל טיפול ותרופות עד שחזר לאיתנו. כשהחלים העביר אותו הקצין למחנה אחר, שבו התנאים היו סבירים יותר.

לא עבר זמן רב והודיעו על פתיחת המחנות ושחרור כל השבויים. האסירים היהודים עלו לרכבת בדרך אל החופש. ההתרגשות הייתה גדולה. התקווה התחדשה בלב האנשים.

הרכבת נסעה ועצרה בתוך יער. הנוסעים נצטוו לרדת, ולהיכנס לצריפים שהיו ביער. נאמר להם כי כאן יעשו את הלילה. לא היה מקום לשאול שאלות. הכול ירדו מהרכבת ונכנסו לצריפים.

באמצע הלילה התעורר יעקב למשמע זעקות אימה. הוא פקח את עיניו וראה כי הצריף עולה בלהבות. בתוך דקות אחדות היו כל הצריפים למאכולת אש. מניחים כי זו הייתה הצתה מכוונת, שנעשתה בהוראתו של סטאלין. ליבו לא אפשר לו לראות את היהודים יוצאים לחופש, ולכן רקם מזימה לשרוף את השבויים בצריפי העץ בלב היער.

לא רבים שרדו מן השרפה הנוראה. בין הניצולים המעטים היה יעקב, שניצל גם מן האש, ועמו ניצל חברו הטוב אפרים ציפסר, בן עירו מונקאטש. השניים, כשראו את הלהבות האוחזות בצריף, אזרו אומץ ודילגו בתוך הלהבות בדרך החוצה. בנס לא אחזה בהם האש, והם הצליחו להינצל. והתפילין? – יעקב לא עזבן אף לא לרגע והן נותרו בידיו גם בשעה בהולה זו.

תלאות רבות עברו עליהם עד שהגיעו לעיר פראג, בירת צ'כוסלובקיה. שם התבררה להם עוצמת האסון שפקד את העם היהודי. אז גם נודע להם על אובדן בני-משפחתם ומכריהם.

לאחר ההלם ותחושת השבר האיומה החליטו השניים כי נקמתם בגרמנים תהיה העלייה לארץ והקמת משפחות שימשיכו את קיום העם היהודי. ואכן, יעקב ואפרים עלו לארץ-ישראל, הקימו משפחות והתגוררו בהרצליה (יעקב נפטר בח' בטבת תשנ"ב).

לעילוי נשמת

הרב יוסף שלמה טדיקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית רחל טדיקי ע"ה
בת סימי ז"ל